

Høringsuttalelse på saksnr: 202404293

Øystre Slidre kommunes søknad om konsesjon og regulering av Mellsenn.

Etter å ha finlest Øystre Slidre kommune sin søknad, inkludert alle vedlegg i saken om konsesjon for regulering og uttak av vann fra Mellsenn, kan jeg ikke se at det er nevnt med ett ord, at det i alt er 12 husstander og 3 gårdsbruk med dyrehold, som har elva Ygna som sin vannforsyning.

Ygna har i uminnelige tider vært brukt av gårdsbruk langs elva, som deres eneste vannforsyning. Garden vår, 46/8, har brukt Ygna som eneste vannkilde helt siden 1963. I tillegg hadde garden også mølledrift ved Ygna, helt fram til på 1960 tallet.

I 2011 ble det sendt en søknad fra Ygna Kraft til NVE, om tillatelse til å bygge Ygna kraftverk. Søknaden ble i 2015 avslått, blant annet med begrunnelse i at den spesialiserte økologien langs elva, gjør artene sårbare for inngrep som påvirker lokale fuktighetsforhold, slik som regulering av vannføring og hogst inntil vassdraget. Siden noen av artene vil kunne forsvinne helt, vurderte NVE den omsøkte utbyggingen av Ygna, til å komme i konflikt med naturmangfoldloven § 5 første ledd, i tillegg til at det kommer i konflikt med internasjonale avtaler (Jeg henviser til Deres ref.: 201104863-7 av 27.01.2015, Arkiv:312, side 3 § 5 Forvaltningsmål for arter, samt til FoU-prosjektet "Etterundersøkelser av flora og naturtyper i elver med planlagt småkraftutbygging").

Jeg gjør oppmerksom på at Ygna Kraft skulle ha en minstevannføring på sommeren på 50 l/s og på vinteren 37 l/s.

Med tanke på NVS's begrunnelse til konsesjonsavslag i 2015, og kommunens konsesjonssøknad nå, undres jeg på følgende: Er ikke naturmangfoldet like viktig lenger?

Jeg siterer følgende fra NVS brev i fra 2015:

"Det er registrert to bekkeløfter av svært stor verdi (A-verdi) som vil bli berørt av en utbygging av Ygna kraftverk, og det er registrert arter av moser og lav i flere truetkategorier.

I den foreløpige vurderingen fra FoU-prosjektet siterer vi følgende:

«Vi påviste 8 rødlistearter, deriblant en kritisk truet art og to sterkt truede arter, samt avgrenset tre naturtypelokaliteter. De to naturtypelokalitetene med de mest truede artene og med naturverdi svært viktig – A inkluderer samtidig det meste av tidligere avgrensede naturtypelokaliteter. Den siste med verdi viktig – B er derimot ny. Vi vurderer området samlet sett å ha stor verdi for naturmangfoldet. Omfanget av en utbygging vurderes som stort negativt da alle de tre artene med status kritisk truet og sterkt truet antas å være fuktighetskrevende og avhengig av vannføringen i elva. Dette gir dermed meget stor negativ konsekvens.»

NVE legger videre til grunn, den gangen,

§4 forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer.

§5 Forvaltningsmål for arter

§§ 8 og 9 Kunnskapsgrunnlaget og Føre-var-prinsippet.

NVE viser også til Olje og energidepartementets retningslinjer for småkraftverk hvor det står at:

"Tiltak som kommer i konflikt med arter som er "kritisk truet" eller "sterkt truet", eller naturtyper som Norge har et internasjonalt ansvar for, eller vil vanskeliggjøre nasjonal oppfyllelse av internasjonale avtaler kan ikke påregne å få konsesjon."

NVE konkluderte med, jeg siterer: "NVE mener at pga. konflikter med forekomst av rødlistearter i flere truethetskategorier og hensynskrevende naturtyper av A-verdi, er ulempene ved tiltaket større enn fordelene og dermed er ikke kravet i vannressursloven § 25 oppfylt. Det gis ikke konsesjon til å bygge Ygna kraftverk. På grunn av artenes og naturtypenes sårbarhet for reduksjon i vannføring, er det lite sannsynlig at konflikten kan løses med endringer av tiltaket."

Jeg kan ikke se at det har oppstått andre endringer i dagens konsesjonssøknad, enn at det er en kommune som søker om konsesjon. Riktig nok ikke for å bygge kraftverk, men for å få tillatelse til å:

- 1) Regulere vannstanden i Mellsenn, med -40 cm.
- 2) Senke vannføringen i Ygna, ei elv som gir vann til 12 husstander, og 3 gardsbruk med dyrehold.

Som grunneier ved Mellsenn, samt langs Ygna, er jeg bekymret for både naturmangfoldet og vår drikkevannsforsyning.

Jeg ser også ut av vedleggene til Kommunens søknad, at det vises til at selv om deres minstevannføring kun er 15 l/s, så vil det via små sidebekker tilføre Ygna større vannføring.

Dette kan jeg ikke se er blitt dokumentert på annet vis, enn ved at man har sett på antall km² nedbørsfelt og et gjennomsnitt av nedbør i et område beliggende flere mil unna (nedbørsfeltet til Vinde kraftverk). Nedbør, er som kjent, ikke likt over alt.

En del av tilsigsområdet til nedre del av Ygna består av en god del myr, noe som vil medføre at det i tørr år neppe vil bli mye lokaltilsig.

Jeg har tidligere arbeidet i Statkraft, både som kraftverkssjef og sentralt i teknisk stab, og er vel kjent med at reguleringer vil medføre erosjonsskader, uansett hvor lite eller mye man regulerer.

Likeledes kan en liten endring i vannføring i et vassdrag medføre stor skade for naturmangfoldet i elva og dens nærmeste omgivelser. Det har vi sett tidligere.

15 l/s vil bli altfor lite til å dekke husstandenes behov for vann, samt de rødlistede og fredede arters behov for vann. Det siste fremgår av FoU-prosjektet "Etterundersøkelser av flora og naturtyper i elver medd planlagt småkraftutbygging").

Det vil også, spesielt ved kalde vintere, være stor fare for at elva blir tørr. Dette har skjedd tidligere, og er spesielt ille for de som har dyrehold. Kyr drikker som kjent ganske mange liter i døgnet.

Vil NVE nå godkjenne en lavere vannføring i Ygna, som kan medføre at fredede arter risikerer å forsvinne.

Med vennlig hilsen

Per Brenden Olafsen

PS. Jeg ser av grunneigarlista at jeg er oppført med feil adresse.
Riktig adresse skal være: Tvengivegen 111 2943 Rogne.